

Aan

Staatssecretaris

nota

Kamerbrief aanbieding Speciale uitgave
Onderzoeksprogramma Biotechnologie en Veiligheid

TER BESLISSING

Datum

15 juni 2023

Onze referentie

IenW/BSK-2023/146527

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster D

Beslistermijn

20-06-2023

Bijlage(n)

2

Aanleiding

Hierbij treft u een speciale uitgave aan over het onderzoeksprogramma Biotechnologie en Veiligheid ter verzending aan de Tweede Kamer. In dit magazine worden de resultaten van tien onderzoeken gepresenteerd naar de risico's van biotechnologie voor mens en milieu, zoals de inzet van CRISP-Cas in opkomende toepassings-gebieden. Deze onderzoeken zijn sinds 2016 in opdracht van het ministerie van IenW en in samenwerking met NWO-TTW¹ uitgevoerd. De totale kosten van het programma waren €8,3 miljoen en het programma is op 25 april jl. afgerond.

Op pagina 4 van de speciale uitgave staat uw voorwoord, dat u in mei heeft geaccordeerd.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd deze brief te ondertekenen en daarmee de Kamer te informeren over de resultaten van de uitgevoerde onderzoeken.

Kernpunten

Het onderzoeksprogramma Biotechnologie en Veiligheid is mede ingegeven door de Trendanalyse Biotechnologie die in 2016 verscheen en aangaf dat meer inzicht nodig was in de kansen en risico's van de razendsnelle ontwikkelingen in de biotechnologie². In het magazine worden de resultaten van tien onderzoeken op het gebied van biotechnologie en veiligheid gepresenteerd. Het onderzoeksprogramma had als doel kennis en inzichten te genereren over veiligheidsrisico's en onzekerheden bij biotechnologische innovaties. Hiermee kan beleid en regelgeving actueel gehouden worden. Het programma daagde onderzoekers tevens uit om mee te denken met de risicobeoordeling van nieuwe toepassingen van biotechnologie.

De projecten hebben ieder voor zich nieuwe inzichten opgeleverd in de kansen en risico's van nieuwe gentechnieken. Geen van de projecten geeft aanleiding om op dit moment nadere maatregelen te nemen wat betreft het veiligheidsbeleid biotechnologie en ook zijn er geen tekortkomingen in de huidige risicobeoordeling

¹ Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek, domein Toegepaste en Technische Wetenschappen

² In het voorjaar van 2023 heeft u een nieuwe Trendanalyse van de COGEM en Gezondheidsraad in ontvangst genomen. In het najaar zal hierop een kabinetsreactie volgen.

ontdekt. Wel benadrukken de uitkomsten van enkele projecten dat waakzaamheid geboden is: kennisuitwisseling tussen onderzoekers, risicobeoordelaars en beleidsmakers blijft nodig zodat de risicobeoordeling de snelle ontwikkelingen in de biotechnologie bij kan houden.

Krachtenveld

Er zijn veel spelers betrokken in het veld van de biotechnologie. De onderzoeken in het magazine zijn uitgevoerd door diverse universiteiten, universitair medische centra en andere onderzoeksinstanties uit met name binnen- maar ook uit buitenland.

Een belangrijk uitgangspunt van het programma was dat onderzoekers, risicobeoordelaars en beleidsmakers kennis met elkaar uitwisselen. Een van de manieren om deze kennisuitwisseling te bevorderen was via 'gebruikerscommissies' waaraan o.a. RIVM, maatschappelijke partijen, bedrijfsleven en IenW deelnamen. Het verzamelen en bespreken van kennis voor de risicobeoordeling werd een terugkerend thema in de onderzoeksprojecten. In samenwerking met NWO en de universiteiten zal in de komende periode worden gebruikt om deze kennisuitwisseling een structureler onderdeel van biotechnologische onderzoeksprojecten te maken. Daarbij zullen ook de uitkomsten van het T-TRIPP project³ meegenomen worden waarin instrumenten zijn ontwikkeld om het onderlinge leerproces tussen stakeholders te stimuleren en begeleiden.

Een deel van de onderzoekers ervaart de huidige ggo-regelgeving als onnodig belemmerend in hun onderzoek: het staat nuttige innovaties in de weg zonder dat de veiligheid erbij gebaat is. Ook op dit gebied is meer uitwisseling van kennis en ervaringen nodig: hoe komt regelgeving tot stand en welke veranderingen zijn wenselijk en haalbaar. In februari jl. heeft u de Kamer geïnformeerd⁴ dat IenW momenteel werkt aan een implementatieplan waarmee verbeteringen kunnen worden doorgevoerd op het gebied van beleid en regelgeving voor "ingeperkt gebruik" van genetisch gemodificeerde organismen. Ook in Europa wordt de regelgeving momenteel gezien: onlangs is er een voorstel voor nieuwe farmawetgeving gepubliceerd en begin juli wordt dit verwacht op het gebied van nieuwe genomische technieken en planten. In de onderhandelingen in Europa worden de uitkomsten van het onderzoeksprogramma Biotechnologie en Veiligheid meegenomen.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Begeleidende brief bij aanbieden speciale uitgave Onderzoeksprogramma Biotechnologie en Veiligheid	Brief aan TK
2	Speciale uitgave Biotechnologie en Veiligheid	Rapport ter aanbieding aan TK

³ Meer informatie over dit onderzoek is te vinden op pagina 8-10 in de speciale uitgave.

⁴ kst-27428-396

Datum

15 juni 2023

Onze referentie

IenW/BSK-2023/146527

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster D

Beslistermijn

20-06-2023

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

2